

Bài toán 02: XÁC ĐỊNH PHÉP TỊNH TIẾN KHI BIẾT ẢNH VÀ TẠO ẢNH.

Phương pháp:

Xác định phép tịnh tiến tức là tìm tọa độ của $\vec{v}$. Để tìm tọa độ của $\vec{v}$ ta có thể giả sử $\vec{v} = (a; b)$, sử dụng các dữ kiện trong giả thiết của bài toán để thiết lập hệ phương trình hai ẩn a, b và giải hệ tìm a, b .

Các ví dụ

Ví dụ 1. Trong mặt phẳng tọa độ Oxy, cho đường thẳng $d: 3x + y - 9 = 0$.

Tìm phép tịnh tiến theo vec tơ $\vec{v}$ có giá song song với Oy biến d thành d' đi qua điểm $A(1; 1)$.

Lời giải.

$\vec{v}$ có giá song song với Oy nên $\vec{v} = (0; k) (k \neq 0)$

Lấy $M(x; y) \in d \Rightarrow 3x + y - 9 = 0 (*)$. Gọi $M'(x'; y') = T_{\vec{v}}(M) \Rightarrow \begin{cases} x' = x \\ y' = y + k \end{cases}$

thay vào $(*) \Rightarrow 3x' + y' - k - 9 = 0$

Hay $T_{\vec{v}}(d) = d': 3x + y - k - 9 = 0$, mà d đi qua $A(1; 1) \Rightarrow k = -5$.

Vậy $\vec{v} = (0; -5)$.

Ví dụ 2. Trong mặt phẳng tọa độ Oxy, cho đường hai thẳng

$d: 2x - 3y + 3 = 0$ và $d': 2x - 3y - 5 = 0$. Tìm tọa độ $\vec{v}$ có phương vuông góc với d để $T_{\vec{v}}(d) = d'$.

Lời giải.

Đặt $\vec{v} = (a; b)$, lấy điểm $M(x; y)$ tùy ý thuộc d , ta có $d: 2x - 3y + 3 = 0 (*)$

Gọi sử $M'(x';y') = T_{\vec{v}}(M)$. Ta có $\begin{cases} x' = x + a \\ y' = y + b \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = x' - a \\ y = y' - b \end{cases}$, thay vào (*) ta được phương trình $2x' - 3y' - 2a + 3b + 3 = 0$.

Từ giả thiết suy ra $-2a + 3b + 3 = -5 \Leftrightarrow 2a - 3b = -8$.

Vec tơ pháp tuyến của đường thẳng d là $\vec{n} = (2; -3)$ suy ra VTCP $\vec{u} = (3; 2)$.

Do $\vec{v} \perp \vec{u} \Rightarrow \vec{v} \cdot \vec{u} = 3a + 2b = 0$.

Ta có hệ phương trình $\begin{cases} 2a - 3b = -8 \\ 3a + 2b = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = -\frac{16}{13} \\ b = \frac{24}{13} \end{cases}$.

Vậy $\vec{v} = \left(-\frac{16}{13}; \frac{24}{13}\right)$.